

**ZAGADNIENIA
PRAWA
KONSTYTUCYJNEGO**
**POLSKIE I ZAGRANICZNE
ROZWIĄZANIA USTROJOWE**

**Księga jubileuszowa
dedykowana Profesorowi**

Dariuszowi Góreckiemu

**w siedemdziesiątą
rocznicę urodzin**

**pod redakcją
Krzysztofa Skotnickiego
Konrada Składowskiego
Anny Michalak**

**ZAGADNIENIA
PRAWA
KONSTYTUCYJNEGO
POLSKIE I ZAGRANICZNE
ROZWIĄZANIA USTROJOWE**

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

**ZAGADNIENIA
PRAWA
KONSTYTUCYJNEGO
POLSKIE I ZAGRANICZNE
ROZWIĄZANIA USTROJOWE**

**Księga jubileuszowa
dedykowana Profesorowi**

Dariuszowi Góreckiemu

**w siedemdziesiątą
rocznicę urodzin**

**pod redakcją
Krzysztofa Skotnickiego
Konrada Składowskiego
Anny Michalak**

Łódź 2016

Krzysztof Skotnicki, Konrad Składowski, Anna Michalak – Uniwersytet Łódzki
Wydział Prawa i Administracji, Katedra Prawa Konstytucyjnego
90-232 Łódź, ul. Kopcińskiego 8/12

RECENZENT

Agnieszka Bień-Kacala

REDAKTOR INICJUJĄCY

Monika Borowczyk

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Ewa Siwińska

REDAKCJA TECHNICZNA

Leonora Wojciechowska

SKŁAD I ŁAMANIE

AGENT PR

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Turkowska

© Copyright by Authors, Łódź 2016

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2016

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.07157.15.0.K

Ark. wyd. 32,5; ark. druk. 33,0

ISBN 978-83-7969-841-7
e-ISBN 978-83-7969-962-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-131 Łódź, ul. Lindleya 8
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63

Spis treści

<i>De Iubilato</i>	7
Andrzej Bałaban, <i>Ustawa o Radzie Dialogu Społecznego a Konstytucja RP</i>	11
Bogusław Banaszak, Grzegorz Kulka, <i>Obrona oficerskiego honoru czy zwykłe zabójstwo? Kontrowersje i dyskusja wokół wybranych orzeczeń wojskowego sądownictwa w II Rzeczypospolitej (do 1926 r.)</i>	19
Witold Brodziński, <i>O transformacji ustrojowej na Węgrzech po roku 1989 (wprowadzenie do podsumowania)</i>	33
Anna Chmielarz-Grochal, <i>Udział Prezydenta Republiki Francuskiej w procedurze powoływania członków Rady Konstytucyjnej</i>	41
Ryszard Chruściak, <i>Wniosek Prezydenta RP do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej – z prac nad art. 122 Konstytucji RP</i>	51
Jerzy Ciapała, <i>Udział Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu sądowym w kontekście problemu jego odpowiedzialności</i>	67
Michał Domagała, <i>Kilka uwag na temat odpowiedzialności członków parlamentu przed Trybunałem Stanu</i>	85
Aldona Domańska, <i>Zakres działania Rzecznika Praw Obywatelskich</i>	93
Krzysztof Eckhardt, <i>Skuteczność i ostrożność. Jeszcze o trybie wprowadzania stanu nadzwyczajnego</i>	107
Olgierd Górecki, <i>Wolność człowieka – doktrynalna analiza pojęcia normatywnego zawartego w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.</i>	117
Sabina Grabowska, <i>Litewskie regulacje odpowiedzialności konstytucyjnego głowy państwa</i>	141
Radosław Grabowski, <i>Zasady zmiany Konstytucji Republiki Litewskiej w świetle dostępnych klasyfikacji</i>	153
Krzysztof Grajewski, <i>Prezydencka kompetencja do powoływania członka Krajowej Rady Sądownictwa – prerogatywa czy uprawnienie zwykłe?</i>	167
Mirosław Granat, <i>Lustracja a wiarygodność sędziego. O wykładni pojęcia „odpowiedzialność karna” z art. 181 Konstytucji RP</i>	181
Marian Grzybowski, <i>Pozycja ustrojowa Prezydenta Republiki Litewskiej</i>	189
Jerzy Jaskiernia, <i>Prawo do wystąpienia do Rzecznika Praw Obywatelskich jako formalna gwarancja bezpośrednia ochrony praw i wolności jednostki</i>	213
Ryszard Paweł Krawczyk, <i>Absolutorium komunalne – czym być powinno i czym nie jest</i>	225
Grzegorz Kryszewski, <i>Państwo rzetelne i sprawne jako idea konstytucyjnego ustroju Rzeczypospolitej Polskiej</i>	255
Andrzej Kulig, <i>Uwagi o kształtowaniu ustawodawstwa w Konstytucji kwietniowej</i>	271
Anna Michalak, <i>Konstytucyjność ryczałtowego opodatkowania osób duchownych – przyczynek do dyskusji</i>	281
Piotr Mikuli, <i>Skargi dotyczące działalności sądów: kilka uwag o polskich rozwiązaniach na tle porównawczym</i>	299

Anna Młynarska-Sobaczewska, <i>Stan prawny i praktyka „polityki powrotów” Polaków pozostałych na Wschodzie</i>	311
Anna Rakowska-Trela, <i>Aspekty prawne kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu w 2015 r.</i>	331
Paweł Sarnecki, <i>Dekrety Konstytucji kwietniowej</i>	349
Viktoriya Serzhanova, <i>Naczelne zasady ustroju politycznego w Konstytucji Republiki Finlandii</i>	363
Konrad Składowski, <i>Prawo Prezydenta do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy w Konstytucji Republiki Chorwacji</i>	379
Krzysztof Skotnicki, <i>Kontrasygnata w państwach Grupy Wyszehradzkiej</i>	389
Jarosław Sułkowski, <i>Konstytucyjna opieka nad weteranami walk o niepodległość</i>	401
Bogumił Szmulik, Andrzej Pogłódek, <i>Sąd Konstytucyjny Republiki Uzbekistanu</i>	411
Andrzej Szmyt, <i>Jeszcze o niepołączalności mandatu</i>	427
Piotr Uziębło, <i>Zarządzenie referendum ogólnokrajowego przez Prezydenta RP (wybrane zagadnienia)</i>	439
Jan Wawrzyniak, <i>Prezydentura w Polsce (uwagi ogólne)</i>	451
Katarzyna Witkowska-Chrzczonek, <i>Kilka uwag o statusie prawnym i praktyce funkcjonowania Przewodniczącego Rady Europejskiej</i>	461
Zbigniew Witkowski, Michał Szewczyk, <i>Stosunki cywilno-wojskowe pod rządem ustawy konstytucyjnej z 23 kwietnia 1935 r.</i>	475
Krzysztof Wojtyczek, <i>Kompetencje państwa w stosunkach międzynarodowych</i>	495
Halina Zięba-Załucka, <i>Prawo do swobody wypowiedzi w prawie międzynarodowym i prawie polskim (na tle sporów o interes publiczny/demokratyzację polityki)</i>	507

D. Gvoščič

Dariusz Górecki urodził się 21 stycznia 1946 r. w Poznaniu w rodzinie Zygmunta Góreckiego i Wandy z domu Gintowt. W roku 1969 ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego. Jeszcze w czasie studiów związał się z Katedrą Prawa Państwowego (Konstytucyjnego), pisząc pracę magisterską pod kierunkiem profesora Zygmunta Izdebskiego zatytułowaną *Pierwsza władza suwerenna w odrodzonej Polsce*. Na Uniwersytecie Łódzkim pracę rozpoczął w 1971 r. W 1979 r. obronił rozprawę doktorską napisaną pod kierunkiem profesora Tadeusza Szymczaka pt. *Kształtowanie się państwowości polskiej w latach pierwszej wojny światowej*. Równocześnie z pracą naukową na uczelni Dariusz Górecki odbył aplikację sędziowską zakończoną egzaminem w 1974 r., a w 1976 r. zdał także egzamin radcowski. W 1992 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy zatytułowanej *Pozycja ustrojowo-prawna Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i rządu w ustawie konstytucyjnej z 23 kwietnia 1935 roku*. W 2006 r. Dariusz Górecki został profesorem zwyczajnym. Od 2002 r. kieruje Katedrą Prawa Konstytucyjnego, podobnie jak w latach 1996–1999, oraz Zakładem Polskiego Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Dorobek naukowy Profesora Dariusza Góreckiego to około 200 pozycji. Jego zainteresowania naukowe skupiają się na kilku obszarach badawczych. Pierwszy obejmuje zagadnienia ustrojowe z zakresu historii polskiego prawa konstytucyjnego, a w szczególności okresu II Rzeczypospolitej. Temu kierunkowi badawczemu pozostaje wierny od początków swej pracy naukowej, stając się uznanym znawcą tej problematyki. Do najważniejszych jego prac dotyczących tych zagadnień należą: *Powstanie władz naczelnych w odradzającej się Polsce (1914–1918)*, Łódź 1983; *Pozycja ustrojowo-prawna Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu w ustawie konstytucyjnej z 23 kwietnia 1935 roku*, Łódź 1992, drugie wydanie Łódź 1995; *Kształtowanie się państwowości polskiej na Wileńszczyźnie po pierwszej wojnie światowej*,

„Teki Historyczne Cahiers d’historire – Historical Papers”, t. XXIII, Londyn 1999; *Polskie naczelne władze na uchodźctwie w latach 1939–1990*, Warszawa 2002. W tym nurcie badań mieszczą się ponadto liczne artykuły oraz cztery wydane w latach 80. i 90. XX w. wybory źródeł. Warto podkreślić, że Dariusz Górecki swoje badania nad ustrojem II Rzeczypospolitej rozpoczął jeszcze w latach 70., kiedy podejmowanie analizy naukowej tego okresu nie było łatwe ze względu na ograniczenia polityczne. Mimo tych warunków, niesprzyjających obiektywnej refleksji naukowej, pisał swe prace niezależnie od oficjalnych zapatrywań na ten okres historyczny, co zostało dostrzeżone i docenione przez środowisko naukowe. Oto fragment z recenzji habilitacyjnej Dariusza Góreckiego napisanej przez profesora Michała Pietrzaka: „pozwoliła mu uniknąć presji politycznej i pisania prac pod dyktando władzy komunistycznej”. Profesor Tadeusz Szymczak w swej opinii o dorobku naukowym i osiągnięciach dydaktycznych Dariusza Góreckiego napisał, że „mimo rozpoczęcia badań w latach siedemdziesiątych prezentował w nich obiektywizm historyczny, wolny od presji politycznej”.

8 Drugi obszar zainteresowań badawczych profesora Dariusza Góreckiego obejmuje zagadnienia współczesnego polskiego prawa konstytucyjnego. Wśród najważniejszych prac dotyczących tej materii można wymienić: *Ewolucja przepisów dotyczących trybu wyboru prezydenta w polskim prawie konstytucyjnym* („Przegląd Sejmowy” 1996); *Wpływ polskich tradycji ustrojowych na współczesne rozwiązania konstytucyjne*, [w:] M. Domagała (red.), *Konstytucyjne systemy rządów*, Warszawa 1997; *O przydatności instytucji dekretu z mocą ustawy w polskim prawie konstytucyjnym*, [w:] A. Pułło (red.), *Zagadnienia współczesnego prawa konstytucyjnego*, Gdańsk 1993. Profesor jest ponadto współautorem kilku podręczników akademickich oraz redaktorem i współautorem kolejnych dziewięciu podręczników prawa konstytucyjnego.

Trzeci obszar badawczy dotyczy prawa konstytucyjnego porównawczego, w szczególności ustroju Litwy. Do najważniejszych prac w tym zakresie należą: analiza relacji między władzą ustawodawczą a wykonawczą w Republice Litewskiej dokonana w monografii: *Wzajemne stosunki między władzą ustawodawczą a wykonawczą (Białoruś, Czechy, Litwa, Rumunia, Słowacja, Węgry)*, Łódź 1996; *Sąd konstytucyjny na Litwie*, [w:] J. Trzeciński (red.), *Sądy konstytucyjne w Europie*, Warszawa 2000; *Aktualne problemy polskiego i litewskiego prawa konstytucyjnego*, Łódź 2015.

W ostatniej dekadzie Dariusz Górecki podjął badania dotyczące praw mniejszości narodowych, w szczególności praw mniejszości polskich w państwach leżących na wschód od Polski. Efektem tego było powstanie dwóch monografii naukowych pod Jego redakcją, podejmujących te kwestie: *Sytuacja ludności polskiej na wschodzie w świetle obowiązującego pra-*

wa i praktyki, Toruń 2009; *Dziedzictwo pogranicza. Realizacja praw mniejszości polskiej na Litwie, Białorusi, Ukrainie i w Czechach oraz mniejszości białoruskiej, litewskiej, ukraińskiej i czeskiej w Polsce*, Łódź 2013.

Publikacje Profesora ukazywały się także poza granicami kraju – w: Czechach, Litwie, Słowacji, Ukrainie, Wielkiej Brytanii i Włoszech.

Dariusz Górecki łączył swą pracę naukową z praktyką ustrojową. Brał udział w pracach nad nową konstytucją. Na zamówienie Komisji Konstytucyjnej Senatu oraz Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego opracowywał opinie i projekty rozwiązań legislacyjnych. Przygotowywał także ekspertyzy na zamówienie Biura Studiów i Analiz Kancelarii Senatu oraz Prezesa Rządowego Centrum Studiów Strategicznych. Profesor był odpowiedzialny także za opiniowanie programów badawczych z ramienia Grant Agency of the Czech Republic w stosunku do zespołów badawczych Uniwersytetu Karola w Pradze.

Profesor Dariusz Górecki działa aktywnie w polskich środowiskach naukowych. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zasiadał w Senacie UŁ (1993–1996) oraz był członkiem kilku komisji uczelnianych. Znany jest również ze swojej aktywności społecznej. Przez trzy kadencje był radnym w Radzie Miejskiej w Łodzi, jedną kadencję zasiadał w Senacie RP. Był członkiem senackiej Komisji Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą oraz Komisji Regulaminowej i Spraw Senatorskich. Był przewodniczącym polsko-litewskiej grupy parlamentarnej, członkiem zespołu senackiego do spraw Białorusi, a także członkiem Zgromadzenia poleskiego Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Sejmu Republiki Litewskiej. Jako senator współpracował również z fundacją Semper Polonia, będąc członkiem jej komisji stypendialnej. Od 1980 r. jest członkiem NSZZ „Solidarność”. Był także wieloletnim wiceprezesem i aktywnym członkiem komitetu budowy pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, członkiem Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz członkiem Stowarzyszenia Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej.

Rodzina profesora Dariusza Góreckiego wywodzi się Wileńszczyzny. Troska o los rodaków na Wschodzie sprawiła, że wciąż intensywnie działa On na rzecz pomocy tamtejszym Polakom. Prowadził rozmaite akcje dobroczynne na rzecz mniejszości polskiej na Białorusi, w szczególności akcję organizacji pomocy świątecznej dla tamtejszych dzieci. Był także fundatorem tablic upamiętniających polskie historyczne ślady na Białorusi. Pamięć o rodzinnych korzeniach sprawia, że Profesor z oddaniem kontynuuje swoją działalność społeczną na rzecz rodaków z Kresów, angażując się w liczne projekty edukacyjne, naukowe i dobroczynne, które mają na celu utrzymanie kontaktów Polaków na wschodzie z Ojczyzną.

Równoległe ze swą działalnością naukową i społeczną Dariusz Górecki zajmował się dydaktyką. Prowadził wykłady z różnych przedmiotów na kilku kierunkach studiów na Uniwersytecie Łódzkim. Profesor Dariusz Górecki sprawował opiekę nad gronem ponad 100 magistrantów, wypromował 8 doktorów, był recenzentem prac doktorskich, rozpraw habilitacyjnych i recenzji o tytuł profesora i stanowisko profesora zwyczajnego. Dwoje Jego wychowanków otrzymało stopień doktora habilitowanego.

Profesor Dariusz Górecki został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1993), Złotą Odznaką Uniwersytetu Łódzkiego (1993), medalem W Służbie Społeczeństwu i Nauce (2004), medalem Komisji Edukacji Narodowej (2005), Złotym Medalem za Długoletnią Służbę (2014).

Redaktorzy

Ustawa o Radzie Dialogu Społecznego a Konstytucja RP

Działania **prawodawcze** organów państwa polskiego w **sferze gospodarczej** obarczone są od lat swoistymi domniemaniami nieporadności, nadprodukcji, nadregulacji biurokratycznej, a niekiedy wręcz złej woli. W tej dziedzinie następuje najczęstsze łamanie zasad poprawnej legislacji stosowanych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, na czele z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadą ochrony praw słusznie nabytych. W swym potężnym analitycznym opracowaniu książkowym z 2006 r. pt. *Administracyjna regulacja działalności gospodarczej* (wyd. Kolonia Limited, 533 s.) Roman Sowiński mówi o zaskazującym poziomie ingerencji i bezmiarze działalności reglamentacyjnej w sferze gospodarczej. Po dziesięciu latach kolejnych doświadczeń głębokie analizy tego autora nic nie straciły na aktualności.

11

Jedną z plag zsyłanych przez legislatora gospodarczego jest ciągle sięganie po „nowe” ustawy zamiast doskonalenia tych, które były ostatnio podstawą relacji gospodarczych i ewentualnie dojrzały do nowelizacji. Obca jest mu rzymska zasada i ponadczasowa mądrość *quieta non movere* (spokojne – nie ruszać), nawołująca do stabilnej polityki państwa, z dopuszczalnością drobnych korekt, co jest szczególnie doniosłe w sferze polityki legislacyjnej. Zarzucono także całkowicie ideę kodyfikacji ustawodawstwa, preferując mnożenie ustaw dotyczących dziesiątków aspektów działalności gospodarczej, które nakładając się na siebie, uniemożliwiają jego prostą i jednoznaczną wykładnię, naruszając przy tej okazji konstytucyjną (w wersji ustalonej w orzecznictwie TK) zasadę określoności przepisów prawa. Powołane tu kryteria i oceny mają konkretne zastosowanie, a mianowicie służą zaskarżaniu niechcianej ustawy do Trybunału Konstytucyjnego w drodze kontroli abstrakcyjnej, a po zastosowaniu ustawy także w formie skargi konstytucyjnej i wreszcie, w najszybszym trybie,

* Prof. zw. dr hab., Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Szczeciński.

pytania prawnego sądu do Trybunału, jeśli strony procesowe podnoszą kwestie sprzeczności z konstytucją i dwuznaczności przepisów, a sąd te wątpliwości podziela.

Oceniana ustawa jest ewidentnym przykładem fatalnych nawyków legislacyjnych jako próba sukcesu poprzez „ucieczkę do przodu” i „nowe otwarcie” problemów nierozwiązanych, których i tak nie rozwiąże, bo się od nich oddala w kierunku wysoce niejasnej idei „dialogu społecznego”. Tymczasem, to czego brakowało ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, którą nowa ustawa zastępuje, to zwiększenie reprezentatywności stron (zwłaszcza po stronie pracodawców) i przyznanie rzeczywistych możliwości wpływu na partnera rządowego (np. poprzez preferowanie bezpośrednich form umów związków zawodowych z biznesem w imię rozwoju nowych branż i oferowania kolejnych miejsc pracy).

12 Projekt omawianej ustawy, której pełna nazwa to „Ustawa z dnia 24 lipca 2011 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego”, przygotowany został w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej i uzgodniony z członkami Rady Ministrów, Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Rządowym Centrum Legislacji, Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Ministrem Spraw Zagranicznych (który uznał, że normowana materia nie jest objęta prawem UE) oraz rozpatrzony i rekomendowany przez Stały Komitet Rady Ministrów. Po przyjęciu przez Rząd skierowany został do Sejmu, gdzie objęty był tzw. pilnym trybem postępowania, który pozwala przyspieszyć prace w Sejmie oraz skracca terminy przyznane Senatowi (14 dni) i Prezydentowi (7 dni) na dokonanie im przypisanych czynności kontrolnych i nadzorczych (Prezydent).

W przypadku analizowanej ustawy narzucenie przez Rząd trybu pilnego nasuwa co najmniej dwie poważne wątpliwości. Po pierwsze, projekt poddany temu trybowi nie może wzbudzać wątpliwości prawnych ani merytorycznych. Tymczasem występują tu oba ich rodzaje. W sensie prawnym (pomijając wątek uproszczeń i pośpiechu prac rządowych – zwłaszcza w zakresie konsultacji z podstawowymi grupami adresatów ustawy) rodzi się tu pytanie, czy Autorzy projektu właściwie odczytali wymogi konstytucyjne z jego zakresu. Wątpliwość druga wiąże się z końcem kadencji i przydatnością projektowanej ustawy w zakresie polityki społecznej i gospodarczej, która będzie realizowana przez nową koalicję. Załóżmy dla przykładu, że będzie ona preferowała współpracę według modelu komisji trójstronnej o poszerzonym składzie (zwłaszcza po stronie pracodawców), a związki zawodowe zechcą powrócić do zarzuconej współpracy w nowym układzie politycznym. Tymczasem komisja trójstronna z niezrozumiałych dla mnie powodów została zlikwidowana

i zastąpiona przez niejasną formułę „rady dialogu”. Im bardziej „siłowo” przepycha się przez Sejm projekt ustawy, tym większa jest możliwość wywołania niezadowolenia społecznego i prawdopodobieństwo jego uchylecia przez nowy Sejm. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że projektowi nadano sztucznie rolę „sukcesu” legislacyjnego odchodzącego Rządu, co wobec jego braków jest szczególnie irytujące.

W drugim akapicie pisma przewodniego do Sekretarza Rady Ministrów, kierującego projekt ustawy na posiedzenie Rady Ministrów, znalazło się charakterystyczne stwierdzenie informujące, że „projekt ten został opracowany bez uprzedniego przyjęcia założeń”. Czytelnik projektu takie właśnie odnosi wrażenie. Przede wszystkim nie wyjaśniono, dlaczego upadła idea przyjęta w uchylanej ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych... i dlaczego współpracę na gruncie tej ustawy odrzucili partnerzy związkowi. Powody, dla których to się stało, zagrażają skuteczności nowej ustawy, która, powiedzmy szczerze, jest „przypudrowaną” wersją poprzedniej, wzbogaconą głównie o swoiste pustosłowie „dialogu społecznego”, z przywołaniem źle interpretowanych przepisów Konstytucji RP.

Niewątpliwą słabością poprzedniej ustawy o komisji trójstronnej była stosunkowo niska skuteczność środków prawnych pozostających w jej dyspozycji. Jako płaszczyzna do mało konstruktywnych rozmów okazała się niewystarczająca dla obu, jak sądzę, grup przedstawicieli społecznych, czyli pracodawców i związkowców. Dlatego też nowa ustawa próbuje rozwijać ten właśnie wątek regulacji w postaci: wyrażania przez Radę opinii o projektach ustaw i prawa do przygotowania założeń projektów ustaw i projektów aktów prawnych (nie określono wszakże jakich – typu unijnego, ustawowego, rozporządzeniowego, zarządzeniowego, budżetowego, strategicznego, a może bieżącego planowania etc.?) – por. art. 2 pkt 2 oraz 7 ust. 1. Przewidziano też prawo występowania ze „wspólnymi” wnioskami o wydanie i zmianę ustawy do właściwego ministra, co wydaje się uprawnieniem mało znaczącym (art. 13 ust. 1). Nowe jest prawo wystąpienia do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa (art. 14). Szereg innych środków, z reguły powtórzonych za ustawą o Trójstronnej Komisji, ma charakter opiniodawczy i jeszcze niższą potencjalną skuteczność.

Powodem nieskuteczności poprzedniej ustawy stała się też, jak sądzę, ograniczona reprezentatywność, zwłaszcza po stronie organizacji pracodawców. Trudno zrozumieć, jak mogło w niej zabraknąć krajowych reprezentantów izb gospodarczych, będących przecież instytucją ustawową (por. ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych). Nowa ustawa wprowadza po stronie pracodawców dość konkretne kryteria członkostwa